

نام :	باسمه تعالی	ماده درسی : علوم و فنون ادبی (۱)
نام خانوادگی :	اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان غربی	تاریخ آزمون :
پایه / رشته : دهم انسانی	آموزش و پرورش شهرستان بوکان	مدت آزمون : ۷۰ دقیقه
دیرستان : سیمین	آزمون نیم سال دوم	طراح سوال : عزیز دبلی نیا
تعداد سوال : ۲۶	سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷	تعداد صفحه : ۳

به سؤالات زیر پاسخ دهید																																									
۱	انواع آثار مکتوب ادبی را فقط نام ببرید .																																								
۲	فضای حاکم بر بیت « زان خشم دروغینش، زان شیوه شیرینش : عالم شکرستان شد، تا باد چنین بادا » را تعیین کنید .																																								
۳	در مصرع « نشاید که خوبان به صحرا روند » یک صامت و یک مصوت بلند را مشخص کنید .																																								
۴	چرا به زبان فارسی نو ، « فارسی دری » هم گفته می شود ؟																																								
۵	در عبارت « برآای شمس تبریزی ز مشرق : که اصل اصل هر ضیایی » دو نمونه واج آرای را بیابید .																																								
۶	در عبارت « محبت را غایت نیست ؛ از بهر آن که محبوب را نهایت نیست » سجع و نوع آن را مشخص کنید .																																								
۷	از تقسیم بندی های سبک بر اساس نظریه ارسطو دو مورد را بنویسید و مثال بزنید .																																								
۸	تقطیع هجایی بیت مقابل را انجام دهید : « کی رفته ای ز دل که تمنا کنم تو را : کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تو را » <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 12.5%; height: 20px;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td><td style="width: 12.5%;"></td></tr><tr><td style="height: 20px;"></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>																																								
۹	نوع موازنه را در بیت « ما ز بالاییم و بالا می رویم : ما ز دریاییم و دریا می رویم » با ذکر دلیل مشخص کنید																																								
۱۰	واژه های « مؤذن » و « خواهش » را با خط عروضی بنویسید و مرز هجاهای آنها را مشخص نمایید .																																								
۱۱	انواع جناس را در نمونه های داده شده مشخص کنید . <table style="width: 100%;"><tr><td style="width: 50%;">« قربت ، قریب » : (</td><td style="width: 50%;">« ناز ، نیاز » : (</td></tr><tr><td>« ترانه ، کرانه » : (</td><td>« گِل ، گُل » : (</td></tr></table>													« قربت ، قریب » : (« ناز ، نیاز » : (« ترانه ، کرانه » : (« گِل ، گُل » : (
« قربت ، قریب » : (« ناز ، نیاز » : (
« ترانه ، کرانه » : (« گِل ، گُل » : (
۱۲	دلایل توجه نویسندگان به فارسی نویسی در سده های پنجم و ششم چه بود ؟																																								
۱۳	قواعد دوگانه قافیه را با توجه به ابیات زیر توضیح دهید : هیچ آدابی و ترتیبی مجو : هر چه می خواهد دل تنگت بگو . یک شب آخر دامن آه سحر خواهم گرفت : داد خود را زان مه بیدادگر خواهم گرفت .																																								

	<p>کالبد شکافی شعر</p> <p>شعر زیر را که از رودکی سمرقندی و متعلق به دوره رواج سبک خراسانی است به دقت بخوانید و سپس به سؤالات طرح شده پاسخ دهید .</p> <p>الف : مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود : نبود دندان ، لا بل چراغ تابان بود</p> <p>ب : یکی نماند کنون زان همه، بسود و بریخت : چه نحس بود ! همانا که نحس کیوان بود</p> <p>پ : نه نحس کیوان بود و نه روزگار دراز : چه بود؟ منت بگویم : قضای یزدان بود</p> <p>ت : همیشه شاد و ندانستمی که، غم چه بود؟ : دلم نشاط و طرب را فراخ میدان بود</p> <p>ث : تو رودکی را ای ماهرو کنون بینی : بدان زمانه ندیدی که این چنینان بود</p> <p>ج : بدان زمانه ندیدی که در جهان رفتی : سرود گویان ، گویی هزاردستان بود</p> <p>چ : شد آن زمانه که شعرش همه جهان بنوشت : شد آن زمانه که او شاعر خراسان بود</p> <p>ح : کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم : عصا بیار، که وقت عصا و انبان بود</p> <p>...</p> <p>...</p> <p>...</p>	
۱	در مصراع دوم بیت « الف » یک آرایه بیابید و در مورد آن به طور کامل توضیح دهید .	۱۴
۱	درباره موضوع و محتوای شعر توضیح دهید .	۱۵
۰/۷۵	قالب سروده چیست ؟ دلیل خود را بنویسید .	۱۶
۰/۷۵	در بیت « ب » و « پ » به کدام باور کهن اشاره شده است ؟	۱۷
۰/۵	در مصرع دوم بیت « ج » از کدام یک از انواع جناس استفاده شده است ؟	۱۸
۰/۵	در بیت « چ » یکی از انواع تکرار را بیابید و آن را مشخص نمایید .	۱۹
۰/۵	یک واژه کهن و یک واژه عربی در بیت « ح » بیابید .	۲۰

	<p>کالبد شکافی نثر</p> <p>پس از خواندن متن زیر به سؤالات پاسخ دهید :</p> <p>ملک گفت : آورده‌اند که بازرگانی غلامی داشت دانا دل و زیرک‌سار و بیدار بخت، بسیار حقوق بندگی بر خواجه ثابت گردانیده بود و مقامات مشکور و خدمات مقبول و مبرور بر جراید روزگار ثبت کرده .</p> <p>روز ی خواجه گفت غلام را : ای غلام ، اگر این بار دیگر سفر دریا برآوری و بازاری ، تو را از مال خویش آزاد کنم و سرمایه وافر دهم که کفاف آنرا پیرایه عفاف خودسازی و همه عمر پشت به دیوار فراغت بازدهی. غلام این پذیرفتاری از خواجه بشنید، بروی تقبل و تکفل پیش آمد و بر کار اقبال نمود؛ بار در کشتی نهاد و خود در نشست، روزی دو سه بر روی دریا می راند، ناگاه بادهای مخالف از هر جانب برآمد، سفینه را در گردانید و بار آبگینه املش خرد بشکست . کشتی و هرچ درو بود ، جمله به غرقاب فنا فرو رفت و او به سنگ پشتی بحری رسید ، دست درو آویخت و خود را بر پشت او افکند تا به جزیره ای افتاد که درو نخلستان بسیار بود، یک چندی در آن جایگه از آنچ مقدور بود، قوتی می خورد ...</p>	
۲۱	دو نمونه تشبیه در متن بیابید .	۱
۲۲	از ویژگی های زبانی موجود در متن به دو مورد اشاره کنید .	۱
۲۳	یک نمونه شبکه معنایی با حد اقل چهار واژه در متن بیابید .	۱
۲۴	نوع نثر را تعیین کنید و سه مورد از ویژگی های این نوع نثر را بنویسید .	۱
۲۵	مفهوم کنایی « پشت به دیوار فراغت باز دهی » چیست ؟	۰/۵
۲۶	این متن از کتاب نوشته است .	۰/۵
جمع	موفق باشید	۲۰